

הַלְבוֹת נַחֲלוֹת פֶּרֶק ח

א. כְּשֶׁמוֹרִידִין הַקְּרוֹב לְנִכְסֵי הַשְּׁבוּי אוֹ הַבּוֹרֵחַ, אוֹ לְנִכְסֵי הַיּוֹצֵא לַדֵּעַת שְׁשֻׁמְעוּ בּוֹ שְׁמֵת לֹא יוֹרִידוּ קָטָן, שְׁמָא יַפְסִיד הַנִּכְסִים. וְאִין מוֹרִידִין קְרוֹב לְנִכְסֵי קָטָן שְׁמָא יִטְעֵן וַיֹּאמֶר, זֶה חֶלְקִי הַמְּגִיעַ לִי בִּירְשָׁתִּי. וְאִפְּלוּ קְרוֹב מַחְמַת קְרוֹב, אִין מוֹרִידִין.

ב. כִּיצַד: הָיוּ שְׁנֵי אֲחִים אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן, וְנִשְׁבָּה הַקָּטָן אוֹ בָּרַח אִין מוֹרִידִין הַגָּדוֹל לְתוֹךְ שְׂדֵהוּ, מִפְּנֵי שֶׁהַקָּטָן אֵינוֹ יָכוֹל לְמַחוֹת, וְשְׁמָא יִחְזִיק זֶה הָאֵח, וּלְאַחַר שְׁנַיִם יֹאמְרוּ, זֶה הוּא חֶלְקִי שֶׁהִגִּיעַ לִי בִּירְשָׁתִּי, וּמַחְמַת יִרְשָׁה בָּאתִי.

ג. וְאִפְּלוּ בֶּן אֶחָיו שֶׁלְּזֶה הַקָּטָן הַנִּשְׁבָּה אִין מוֹרִידִין אוֹתוֹ לְנִכְסָיו, שְׁמָא יֹאמֶר מַחְמַת אָבִי יִרְשָׁתִּי חֶלֶק זֶה.

ד. לְעוֹלָם אִין מוֹרִידִין קְרוֹב לְנִכְסֵי קָטָן, אִפְּלוּ קְרוֹב מַחְמַת אֶחָי הָאֵם שְׁאִינֶן רְאוּיִין לִירֵשׁ: הִרְחָקָה יִתְּרָה הִיא זֹ; וְאִפְּלוּ הִיא בִּינִיָּהֶן שְׁטַר חֶלְקָה בֵּין בְּתָרִים בֵּין בְּשָׁדוֹת, לֹא יֵרֵד. וְאִפְּלוּ אָמַר כְּתָבוּ עָלַי שְׁטַר אָרִיסוֹת, לֹא יֵרֵד שְׁמָא יֹאבְדוּ הַשְּׁטָרוֹת, וַיֹּאבְדוּ הַיָּמִים, וַיִּטְעֵן וַיֹּאמֶר, שְׂדֵה חֶלֶק יִרְשָׁה בָּא לוֹ מַחְמַתוֹ אוֹ מַחְמַת מוֹרִישָׁיו.

ה. מַעֲשֵׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁהָיוּ לָהּ שְׁלוֹשׁ בָּנוֹת, וְנִשְׁבָּת הַזְּקֵנָה הִיא וּבֵת אַחַת, וּמֵתָה בֵּת שְׁנִיָּה, וְהַנִּיחָה בֶּן קָטָן. וְאָמְרוּ חֲכָמִים, אִין מוֹרִידִין זֹה הַבֵּת הַנִּשְׁאָרָה לְנִכְסִים, שְׁמָא מֵתָה הַזְּקֵנָה, וְנִמְצְאוּ שְׁלִישׁ נִכְסִים אֵלּוּ לְקָטָן, וְאִין מוֹרִידִין קְרוֹב לְנִכְסֵי קָטָן.

ו. וְכֵן אִין מוֹרִידִין לְזֶה הַקָּטָן בְּנִכְסִים שְׁמָא עֲדִין הַזְּקֵנָה בְּחַיִּים, וְאִין מוֹרִידִין קָטָן לְנִכְסֵי שְׁבוּי. אֲלֹא כִיצַד עוֹשִׂין: מִתּוֹךְ שְׁצָרִיךְ לְהַעֲמִיד אֶפְטָרוֹפּוֹס לְשְׁלִישׁ שְׁלֶקָטָן, מַעֲמִידִין אֶפְטָרוֹפּוֹס עַל כָּל נִכְסֵי הַזְּקֵנָה.

ז. אַחֵר זָמַן, שְׁשֻׁמְעוּ שְׁמֵתָה הַזְּקֵנָה. אָמְרוּ חֲכָמִים, תִּרְדַּ הַבֵּת הַנִּשְׁאָרָה לְשְׁלִישׁ הַנִּכְסִים, שֶׁהוּא חֶלֶק יִרְשָׁתָהּ, וַיֵּרֵד הַקָּטָן לְשְׁלִישׁ, שֶׁהוּא חֶלְקוֹ מִנִּכְסֵי הַזְּקֵנָה, וְהַשְּׁלִישׁ שְׁלֵבַת הַשְּׁבוּיָה, מַעֲמִידִין לוֹ אֶפְטָרוֹפּוֹס מִפְּנֵי חֶלֶק הַקָּטָן: שְׁמָא מֵתָה גַם הַבֵּת הַשְּׁבוּיָה, וַיֵּשׁ לְזֶה הַקָּטָן חֲצִי הַשְּׁלִישׁ שְׁלָה. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזֶה.